

HEDİYE SEÇİMİ VE SUNULUŞU

Yurdanur ATLIOĞLU*

Hediye, genellikle özel gün ve durumlarda gönüllü olarak verilen armağan olarak tanımlanabilir. Hediye vermek için büyük oranlarda paraya gereksinim yoktur. Hediyeğin pahalı olması değil, iyi seçilmiş olması önemlidir.

Gerçek hediye, peşin hükümsüz, artıniyet güdülmeksizin ve karşılık beklemeden verilir. Hediyeğin verenin hediyeğe kendinden birşeyler katması onu manen daha da zenginleştirir.

Özel günlerde isteyerek verilen hediyeler yaşamı renklendiren, dost ve yakınlarla olan bağlılığa güç kazandıran ince bir davranıştır.

Hediye seçimi ve sunuluşunda nasıl davranılacağını bilmek önemlidir. Çünkü, en basit, en iyi bilindiği sanılan bir konudaki başarısızlık kişiyi zor durumda bırakabilir. Bu nedenle dost ve yakınlar için hediye seçilirken yaş, cinsiyet, toplumsal konum, ekonomik durum, beğeni ve gereksinim etmenleri dikkate alınmalıdır. Ayrıca hediye ölçüsünü aşan, maddi değeri fazla olan hediyeler yerine, kişinin yaşam standardı gözönünde bulundurularak uygun olanı seçmek ve vermek daha doğru olur.

Takvimler, sevilenlere hediye vermek için çok fırsat yaratır. Bayramlar, doğum günleri, evlilik yıl dönümleri, bireysel özel kutlamalar, dost ve akraba ziyaretleri hediye sunmak için uygun zamanlardır. Bu arada unutulmaması gereken en önemli konulardan birisi, aralarında kan ve evlilik bağı bulunmayan kişilerin özel seçim gerektiren kullanım eşyalarını (iç ve dış giyim eşyası, parfüm ve losyonlar, mücevherat) birbirlerine armağan etmemeleridir. Hediyeğin seçimi

(*) G.Ü. Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi, Aile Bilimleri ve Tüketici Eğitimi Bölümü, Öğretim Görevlisi.

kadar onun sunulmaya hazırlanması da oldukça özen ister. Varsa üzerindeki etiketi çıkarmak, zevkli bir biçimde paketlemek, özellikle satıcı firma aracılığıyla gönderilmesi gereken büyük ve ağır hediyeler için kutlama kartı yazmak ve bu kartı erkek-kadın adına yazmakla birlikte, hediye evin hanımına göndermek gibi konuların gözardı edilemeyeceği söylenebilir.

Hediye sunulduğunda rahatsız edici bir durum yoksa reddedilmesi yanlış olur. Hediye reddedilişinde, veren kişiyi kırmadan nazik bir biçimde, gerekçesi açıklanmalı, hediye sunan kişi ikna edilmeye çalışılmalıdır. Ayrıca, hediye reddetmek kadar, kabul etmek de incelik ister. Paketi veren kişinin yanında açıp bakmak ve içtenlikle teşekkür etmek, yiyecek, içecek türü armağanları konuklara ikram etmek, ev aksesuarlarını uygun yerlere koymak, bireysel kullanımlarını hediye eden kişinin en az iki-üç kez göreceği biçimde kullanmak görgü gereğidir. Bu arada, güzellik ve zarafet sembolü olan çiçekler, duygunun davranışla ifadesinin etkili aracıdır. Bir demet çiçek vermek için mutlaka özel günler gerekmez. Akşamları eve dönerken eşe, anneye kendisini düşündüğünü göstermek, gönüllerini almak için bir demet kır çiçeği, bir tek gül götürmek insanlarda iyi duygular yaratır. Ancak içten ilişkiler içinde bulunan kişilere saksıda çiçek götürülebilir. Elden vermek ya da göndermek için çiçek seçimi, kişinin zevkine, inceliğine ve görgüsüne bağlıdır. Burada da gösterişe kaçmamak esastır. Buna ek olarak, buket ya da sepete tek sayıda çiçek koydurmak, bugün de geçerliliğini koruyan güzel bir gelenektir. Bir düzine yerine beş ya da yedi; bir düzine yerine onbir adet çiçek seçmek yerinde olur. Evlilik yıldönümlerinde (2-4-6 vb.) çift sayıda çiçek gönderilebilir. Bu beraberliğin bozulmama isteğinin belirtisidir. Çiçek, erkeklere kutlamalar, iş değişikliği, iş yeri açılışı ve hastalık durumlarında gönderilir. Bayanlar için böyle bir sınırlama yoktur ve her zaman hediye olarak sunulabilir.

Bir davete çağrılan kişinin, evin hanımına çiçek götürmesi ince bir davranıştır.

Ziyaretlerde, çiçek buketleri elde götürülür ve kapıyı ilk açan kişiye verilir. Ziyaretçiler arasında erkek bulunuyorsa çiçeğin erkek tarafından verilmesi uygundur. Büyük çiçekler ise üzerine bir not iliştilerle çiçekçi aracılığıyla gönderilir. Çiçek elden verildiyse, buketi açmadan bir köşeye bırakmak, gözden uzak tutmak son derece yanlıştır; böyle bir tutum, o zahmete katlanmış olan kişiyi kırabilir. Çiçek kime verildiyse/getirildiyse onun çiçeği vazoya yerleştirip,

görünür bir yere koyması teşekkürü tamamlayan bir tutumdur. Davetlilerin çokluğu, birbirinin peşisıra gelmeleri ya da hasta yatağında yatmak gibi zorunlu nedenlerle, kişi, çiçeklerin vazoya konulma işlevini yerine getiremiyorsa, bu işi başka birisi yapmalıdır. Çiçek önceden gönderilmiş ise, onu gönderen gelmeden önce, vazoya yerleştirilmiş olarak görünür bir yere konulmuş olması gerekir.

Bir davete mazereti nedeniyle gidemeyen kişinin davet sahibine mazeretini belirten kısa bir notla birlikte çiçek göndermesi de ince bir davranış olarak değerlendirilir.

Genellikle son yıllarda ülkemizde nişan, evlenme, cenaze törenlerine, resmi günlerde ziyaret edilen anıt ve mezarlara, toplantı ve açılışlara çiçek gönderme gittikçe yaygınlaşmıştır.

Hediyeler, duygunun davranışla ifadesinin en güzel aracıdır. Sevilenlere ve yakınlara hediye vermek için fırsat yaratırken, bunu ince ve nazik bir biçimde yapmak hediye daha fazla anlam kazandıracaktır.

KAYNAKÇA

- AKSUN, Belma. Görgü-Yaşama Sanatı, İstanbul, 1980.
- ATLIOĞLU, Yurdanur, ERDOĞAN, Saniye. «Görgü Kuralları ve Sofra Düzenlemesi», Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, Eskişehir 1992, s. 46-50.
- KURTBAY, Yalçın. Protokol Dersleri, Dışişleri Eğitim Merkezi Yayınları, 1985.
- TOKAR, Feyyaz. Görgü Kuralları, 1990.